

Lista tematów na egzamin wewnętrzny z języka polskiego

- EGZAMIN MATURALNY W 2009 R. -

LITERATURA

1. Motyw poety i jego pieśni. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
2. „Szaleńcy na tronie”. Przedstaw temat, odwołując się do przykładów tekstów literackich różnych epok.
3. Jak funkcjonuje topos żołnierza w literaturze. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych tekstów literackich.
4. Bezradność jednostki wobec systemu. W jaki sposób ten motyw niemocy realizowany jest w tekstach literackich różnych epok?
5. Literatura wobec mitu. Wykaż inspirującą rolę mitu antycznego i mitu pojmowanego jako wytwór świadomości zbiorowej na podstawie wybranych utworów różnych epok.
6. Przestrzeń otaczająca bohatera literackiego jako dodatkowy sposób jego charakterystyki. Omów zjawisko na celowo wybranych przykładach z dzieł literackich.
7. Małe ojczyzny w literaturze polskiej. Omów różne ujęcia tego motywu w literaturze.
8. Kryzys fikcji literackiej XX wieku. Omów zagadnienie, ukazując rozwój form dokumentalnych i paradokumentalnych w literaturze XX wieku, np. reportaż, dziennik, esej itp. (na przykładach wybranych utworów).
9. Literatura a polityka. Omów na wybranych przykładach literackich XX wieku, w jaki sposób pisarze reagowali na bieżące wydarzenia.
10. Konflikt artysty i przeciętnego „zjadacza chleba”. Przedstaw problem na wybranych przykładach z literatury różnych epok.
11. Polskie wady narodowe w literaturze różnych epok. Omów sposoby ich przedstawiania na wybranych przykładach literackich.
12. Ojczyzna utracona w tekstach emigracyjnych różnych epok. Przedstaw jej obraz na wybranych przykładach utworów literackich.

13. Jaką rolę w życiu narodu polskiego przewidywali dla siebie twórcy naszej literatury? Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
14. Omów typy portretów kobiecych w literaturze od XIX wieku. Poddaj refleksji ewolucje tych wizerunków.
15. Bunt wobec socrealizmu w kulturze polskiej. Omów i oceń zjawisko, analizując wybrane utwory literackie.
16. Przedstaw funkcjonowanie motywu Stabat Mater Dolorosa w liryce polskiej. Temat omów na wybranych przykładach (np. „Lament świętokrzyski”, „Stabat Mater” Józefa Witlina, „Ballada Czesława Miłosza i inne).
17. Zamyśl kompozycyjny w powieści psychologicznej. Przedstaw zagadnienie na przykładach wybranych tekstów literackich.
18. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
19. „Twórczość ludyczna” we współczesnej literaturze polskiej. Przedstaw zjawisko, analizując utwory wybranych twórców (np. S. Barańczaka, W. Szymborskiej i innych).
20. Porównaj różne spojrzenie na wieś i jej problemy w literaturze renesansu i Młodej Polski.
21. Wolność jako „wielkie marzenie” jednostki i zbiorowości. Omów różne sposoby przedstawiania motywu w wybranych utworach literackich z różnych epok.
22. Dziecko jako bohater literacki. Omów sposoby kreacji i ich celowość na wybranych przykładach jednej lub kilku epok.
23. Żydzi w literaturze polskiej wybranych epok literackich. Przedstaw sposoby kreowania portretów.
24. Litwa w wybranych utworach literatury polskiej. Porównaj jej obraz posługując się przykładami dzieł z XIX i XX wieku.
25. Literatura XX wieku wobec toposu dworku szlacheckiego. Przedstaw i skomentuj zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
26. Omów różne ujęcia motywu snu w wybranych utworach literackich.
27. Heroizacja i deheroizacja bohaterów literackich. Odwołując się do wybranych lektur, określ istotę, sposoby i celowość tego procesu.
28. Poezja jako pomnik. Porównaj dawniejsze i współczesne warianty motywu exegi monumentum.
29. Miasto: moloch czy środowisko naturalne człowieka? Obrazy miasta w wybranych utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
30. Codziennosc jako tworzywo literatury. Omów sposoby wykorzystywania powszednich doświadczeń człowieka w wybranych utworach współczesnych.

31. „Poeci przekłęci”. Na wybranych przykładach omów relacje zachodzące pomiędzy twórczością artysty a jego „czarną legendą”.
32. Rozbijanie mitów we współczesnej literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
33. Świat widziany oczyma pisarzy-reporterów. Omów najważniejsze problemy poruszane przez współczesną literaturę faktu.
34. Szokowanie, prowokowanie i bulwersowanie w literaturze dawnej i współczesnej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
35. Humor jako wyraz stosunku autora do świata przedstawionego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
36. Czy młodzi muszą się buntować? Odpowiedz na pytanie, analizując postawy wybranych bohaterów literackich różnych epok.
37. Diabeł jako bohater literacki w utworach różnych (wybranych) epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
38. Topika miłości w liryce kobiecej XX wieku. Omów na wybranych przykładach z twórczości różnych poetek.
39. Wskaż i omów role groteski, parodii i absurdu w wybranych utworach literackich.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNymi DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Bunt przeciw tradycji w literaturze sztuce XX wieku. Omów i oceń to zjawisko na wybranych przykładach tekstów kultury.
2. Piewcy codzienności. Przedstaw temat, sięgając do przykładów z literatury i filmu.
3. Od mecenatu do cenzury. Przedstaw rolę instytucji kościelnych i państwowych ukazanych w literaturze i sztuce.
4. Motywy franciszkańskie w kulturze drugiej połowy XX wieku. Wykaż ich obecność i omów funkcje w dowolnie wybranych przykładach z różnych dziedzin sztuki (np. J. J. Kolski, Miłosz etc.)
5. Dolny Śląsk na mapie kulturowej Polski. Omów dzieła śląskich twórców literatury i innych dziedzin sztuki.
6. Góry w poezji i malarstwie - obrazy podobne czy różne? Omów zjawisko, analizując przykłady z różnych epok.
7. Groteska jako wyraz dezaprobaty wobec rzeczywistości. Wypowiedź obrazującą to zagadnienie zbuduj na przykładach zaczerpniętych z różnych tekstów kultury (literackich i innych).
8. Koncepcja kobiecego piękna w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy problemu w trzech wybranych epokach (np. baroku, romantyzmu, Młodej Polski)

9. „Ars amandi” w literaturze i sztuce różnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
10. Różnorodne obrazy miasta warunkujące przestrzeń życiową bohatera. Przedstaw zagadnienie, dokonując analizy porównawczej wybranych dzieł literackich i innych tekstów kultury.
11. Sposoby kreowania obrazu natury w poezji i malarstwie. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
12. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Omów jego najciekawsze, Twoim zdaniem, wykorzystania.
13. Na czym polega impresjonizm w sztuce? Omów jego realizacje w wybranych dziełach z poezji, malarstwa i muzyki.
14. Rzeczywistość zdeformowana. Przedstaw różne formy odchodzenia od realizmu w literaturze i innych tekstach kultury XX wieku.
15. Wędrowka, jej różne rodzaje i znaczenie w biografii bohaterów literackich i filmowych - omów na wybranych przykładach.
16. Ukaż różnorodne kreacje mężczyzn w literaturze i innych tekstach kultury.
17. Przedstaw różne ujęcia historii w wybranych dziełach literackich i innych tekstach kultury.
18. Od „Zielonego Balonika” do wybranych kabaretów współczesnych - stare i młode oblicze polskiego kabaretu. Omów problem, na wybranych przykładach.
19. Literackie interpretacje dzieł malarskich. Temat zaprezentuj na wybranych przykładach (np. „Kobiety Rubensa” W. Szymborskiej, „Lekcja anatomii” /Rembrandta/ S. Grochowiaka, „Ikar” J.Iwaszkiewicza lub innych)
20. Warszawa i jej mieszkańcy w twórczości B. Prusa i na obrazach Aleksandra Gierymskiego. Porównaj malarskie i literackie widzenie świata.
21. Rycerz jako bohater literacki i filmowy. Omów zagadnienie, analizując celowo dobrane przykłady dzieł.
22. Dramat Szekspira we współczesnych realizacjach teatralnych i filmowych. Omów temat, analizując celowo dobrane przykłady dzieł.
23. Podróże do przeszłości bohaterów literackich i filmowych. Omów temat, analizując celowo dobrane przykłady dzieł.
24. Klasyka literatury w interpretacji awangardowych twórców teatralnych i filmowych. Omów zagadnienie, porównując dzieła literackie z ich wersjami teatralnymi lub filmowymi.
25. Funkcje brzydoty w literaturze i innych dziełach sztuki. Przeanalizuj wybrane dzieła.
26. Przedstaw sposoby i celowość zastosowania motywu łowów w literaturze i sztuce.
27. Socrealizm w literaturze i sztuce. Omów wpływ ideologii na postawę artystów i ich twórczość.

28. Przedstaw i poddaj refleksji sarmatyzm jako formację kulturową inspirującą różne dziedziny sztuki.
29. Artysta i jego dzieło. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach z literatury i sztuki różnych epok.

JĘZYK

1. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach. Przedstaw zagadnienie na podstawie twórczości różnych autorów i epok.
2. Teksty disco polo: poezja czy językowy kicz? Zilustruj zagadnienie, posługując się wybranymi przez Ciebie przykładami.
3. Obraz świata kreowany przez język reklam. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
4. Analizując wybrane utwory literackie, artykuły prasowe i teksty piosenek, podaj przykłady łamania etykiety językowej i omów funkcje tego zabiegu.
5. Humor językowy z anteny PR i TV. Dokonaj analizy najczęstszych błędów językowych w środkach masowego przekazu.
6. Moda na niektóre wyrazy jest, była, będzie... Ustosunkuj się do tego twierdzenia, wyjaśniając przyczyny tego zjawiska w oparciu o artykuły wybranych periodyków adresowanych do nastolatków.
7. Zaprezentuj neologizmy i ich funkcje w utworach Leśmiana, Witkacego i Białoszewskiego.
8. Specyfika języka literatury science fiction lub fantasty. Omów zagadnienie na przykładach wybranych utworów.
9. Język Twoich rówieśników - scharakteryzuj go na podstawie analizy zgromadzonego materiału źródłowego.
10. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa - porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych i reklamowych.
11. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj rodzaje zapożyczeń we współczesnym języku polskim. Oceń ich poprawność.
12. Tytuły prasowe jako środek manipulacji, propagandy i kształcenia postaw odbiorcy. Czy istnieje schemat tworzenia tytułów prasowych? Omów zjawisko, analizując wybrany materiał rzeczowy.
13. Zanalizuj i oceń najciekawsze nazwy sklepów, kawiarni i restauracji w Twojej miejscowości. Wyjaśnij, jakie tendencje rozwojowe znalazły w nich odzwierciedlenie.
14. Stylizacja modlitewna w literaturze. Omów, czym charakteryzuje się to zjawisko i jaką pełni funkcję.

15. Funkcje makaronizmów w dawnej i współczesnej polszczyźnie. Omów zagadnienie, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.
16. Nowe typy komunikatów (SMS, e-mail, chat...). Przeanalizuj ich stylistykę na celowo zgromadzonym materiale językowym.
17. Współczesna polska nowomowa. Scharakteryzuj środki językowe i ich funkcje, analizując celowo dobrany materiał językowy.
18. Hip-hop, rap jako gatunki muzyczne współczesnych czasów. Przedstaw obraz kreowanej rzeczywistości, analizując warstwę językową wybranego gatunku.
19. Język trzech pokoleń. Objasnij istotę różnic w języku Twoim, Twoich rodziców i dziadków.
20. Wskaż różne sposoby ukształtowania narracji i narratora w wybranych utworach różnych autorów i epok.
21. Omów cechy i funkcje stylizacji biblijnej w utworach literackich różnych epok.
22. Na podstawie wybranych utworów (np. Witkacego, Gałczyńskiego, Mrożka...) wyjaśnij, jaką rolę mogą pełnić frazeologizmy.
23. Porównaj styl wybranych powieści historycznych J. I. Kraszewskiego i H. Sienkiewicza.
24. Omów podobieństwa i różnice w opisie „obcego świata” w gwarowej stylizacji zawartej w „Chłopach” W. Reymonta i „Konopielce” Redlińskiego.
25. Tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny - zilustruj zjawisko na samodzielnie zebranych przykładach i omów problem.
26. Jak opisywali miłość poeci w wybranych przez Ciebie epokach literackich. Omów użyte w tekstach środki językowe.